

7/2023 | Tiedote alkavasta tutkimuksesta

RAI-arviointitulosten yhteys iäkkäillä vältettävien lääkkeiden käytön aloitukseen kotihoidon asiakkaila

J. Paulamäki, J. Jyrkkä, V. Hyttinen, H. Huhtala, E. Jämsen

lääkkäillä vältettävien lääkkeiden käytön aloitukseen liittyviä tekijöitä selvitetään RAI- arviointitietojen avulla

- Tavoitteena on laaja-alaisia RAI-arviointitietoja käyttäen selvittää, mitkä kotihoiton asiakkaaseen liittyvät tekijät ovat yhteydessä vältettävien lääkkeiden käytön aloitukseen tamperelaisilla kotihoiton asiakkaila.
- Tutkimus toteutetaan Tampereen yliopiston Lääketieteen ja terveysteknologian tiedekunnan ja Fimean yhteistyönä.

Aineisto ja menetelmät

- Tutkimuksessa iäkkäillä vältettäviksi lääkkeiksi on määritelty Fimean ylläpitämän Lääke75+ -tietokannan D-luokan lääkkeet.
- Aineistona käytetään Tampereen yliopistossa ”Kotihoiton asiakkaiden pitkäaikaissairauksien hoito” -hanketta varten kerättyjä laaja-alaisen, säännöllisten Resident Assessment Instrument (RAI) -arviointien tuloksia ja lääketietoja.
- RAI-järjestelmä on tarkoitettu iäkkäiden laaja-alaiseen palvelutarpeen arviointiin, sekä hoito-, kuntoutus- ja palvelusuunnitelman laatimiseen. Hyvinvointialueilla on velvollisuus käyttää RAI-arviointivälineistöä iäkkään henkilön palvelutarpeiden ja toimintakyvyn arvioinnissa 1.4.2023 alkaen.

Tutkimus tuottaa tietoa lääkitysturvallisuuden edistämiseksi kotihoidossa

- Joka kolmas 75 vuotta täyttänyt suomalainen käyttää vuosittain vähintään yhtä Lääke75+-tietokannan perusteella vältettäväksi luokiteltavaa reseptilääkettä. Näiden lääkkeiden käytön on osoitettu olevan yhteydessä heikentyneeseen terveyteen liittyvään elämänlaatuun, suurentuneeseen sairaalahoidon riskiin ja lisääntyneisiin terveydenhuollon kustannuksiin.
- Vältettävien lääkkeiden käytössä on alueellisia eroja suomalaisten sairaanhoitopiirien välillä. Käyttöön yhteydessä oleviksi tekijöiksi on tunnistettu muun muassa RAI-arvioitujen 75 vuotta täyttäneiden keskimääräistä suurempi osuus, lääkärivaje perusterveydenhuollossa sekä kotihoidon henkilöstön vähäinen osuus. RAI-arviointitulosten avulla voidaan selvittää käytön aloitukseen yhteydessä olevia lääkkeen käyttäjäkohtaisia tekijöitä kotihoidon piirissä olevien toimintakyvyltään heikentyneiden monilääkittyjen osalta, joilla vältettävien lääkkeiden haittojen voidaan odottaa korostuvan.
- Tämä tutkimus tuottaa ajankohtaista tietoa vältettävien lääkkeiden käytöstä iäkkäiden kotihoidon asiakkaiden hoidosta vastaavien lääkäreiden työn tukemiseksi, edistää rationaalisen julkisesti rahoitetun lääkehoidon toteuttamista sekä tuottaa tutkimustietoa Lääke75+-tietokannan, digitaalisen lääkehoidon arviointityökalun, sisällöstä ja ohjaavasta vaikutuksesta.
- Tutkimus edistää myös sosiaali- ja terveysministeriön Turvallisesti kaiken ikää -toimeenpanosuunnitelman tavoitteita tunnistamalla toimintoja, jotka ovat yhteydessä vältettävien lääkkeiden käyttöön. Näiden avulla voidaan parantaa lääkitysturvallisuutta ja edelleen kehittää työkaluja ja toimintamalleja, joiden avulla voidaan tunnistaa iäkkäät, joilla on kohonnut riski vältettävien lääkkeiden käytölle ja jotka hyötyvät lääkehoidon arvioinnista.

Lisätietoja

- **Jasmin Paulamäki**, proviisori, väitöskirjatutkija, Tampereen yliopisto, (etunimi.sukunimi@tuni.fi); tutkija, Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea, (etunimi.sukunimi@fimea.fi)

Tiedote on tutkimusryhmän laatima. Vastuu sisällöstä ja jakelusta kuuluvat tutkimusryhmälle. RATTI-tutkimusverkosto ja julkaisualustan ylläpitäjä eivät vastaa yksittäisten tiedotteiden sisällöstä.